

Advies voor richtlijnen voor de inhoud
van het milieu-effectrapport
Noordelijke Kuststrook Lelystad

24 september 1992

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport
Noordelijke kuststrook Lelystad/ [Commissie voor de milieu-
effectrapportage]. - Utrecht: Commissie voor de milieu-
effectrapportage

ISBN 90-5237-410-4

Trefw.: milieu-effectrapportage; Lelystad/golfbanen;
Lelystad/jachthaven; Lelystad.

Aan de Gemeenteraad van Gemeente
Lelystad
Postbus 91
8200 AB LELYSTAD

uw kenmerk
s48794
onderwerp
advies voor richtlijnen
Noordelijke kuststrook Lelystad

uw brief
18 juni 1992

ons kenmerk
U1392-92/CI/ab/435-33
Utrecht,
24 september 1992

Met bovengenoemde brief werd de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen voor de richtlijnen voor de inhoud van het op te stellen milieu-effectrapport (MER) Noordelijke kuststrook Lelystad.

Overeenkomstig artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne bied ik U hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen op welke wijze U gebruik heeft gemaakt van haar aanbevelingen.

ir. K.H. Veldhuis
voorzitter van de werkgroep
Noordelijke kuststrook Lelystad

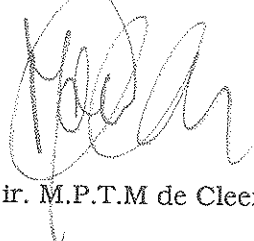
Advies voor richtlijnen
voor de inhoud
van het milieu-effectrapport
Noordelijke kuststrook Lelystad

Advies op grond van artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne voor de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport over de Noordelijke kuststrook Lelystad,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Lelystad door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Noordelijke kuststrook Lelystad

de secretaris

ir. M.P.T.M. de Cleen

de voorzitter

ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 24 september 1992

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
SAMENVATTING	1
1. INLEIDING	4
2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	5
2.1 Probleemstelling algemeen en doel	5
2.2 Probleemstelling volkshuisvesting en ruimtelijke ordering	6
2.3 Probleemstelling toerisme en recreatie	7
2.4 Probleemstelling verkeer en vervoer	7
3. TE NEMEN EN REEDS GENOMEN BESLUITEN	8
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	9
4.1 Algemeen	9
4.2 Ontwikkeling planalternatieven	11
4.3 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordering	11
4.4 Toerisme en recreatie	12
4.5 Verkeer en vervoer	14
4.6 Overige voorzieningen	15
4.7 Alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast	15
5. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU	16
5.1 Algemeen	16
5.2 Huidig ruimtegebruik en landschap	17
5.3 Abiotisch milieu	17
5.4 Biotisch milieu	18
5.5 Veiligheid	18
6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	19
6.1 Algemeen	19
6.2 Prioriteiten en mate van detail	19
6.3 Ruimtegebruik en landschap	20
6.4 Abiotisch milieu	20
6.5 Biotisch milieu	21
6.6 Veiligheid	22
7. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN/VARIANTEN	22
7.1 Wijze van vergelijken	22
7.2 Kosten en baten	22

	Pagina
8. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE	23
9. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	23
10. SAMENVATTING VAN HET MER	24

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 juni 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid gesteld wordt advies uit te brengen
2. Bekendmaking van de start van de openbare procedure
3. Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 juli 1992 inzake verlenging van de inspraaktermijn
4. Projectgegevens
5. Lijst van inspraakreacties en adviezen

SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Hoofdstuk 1

Dit advies beoogt te helpen bij het formuleren van richtlijnen voor een milieu-effectrapport (MER), dat moet worden opgesteld ten behoeve van de planologische vastlegging van de activiteiten die onderdeel uitmaken van het ontwikkelingsplan Noordelijke Kuststrook Lelystad. Het betreft twee m.e.r.-plichtige activiteiten, de uitbreiding van de bestaande 9-holes golfbaan met 18 holes en een aantal (vakantie)-woningen en de uitbreiding van de Houtribhaven tot ongeveer 1100 ligplaatsen. Daarnaast is de uitbreiding van de jachthaven Flevo Marina voorzien, de bouw van woningen, de aanleg van een zwembad en de aanleg van een zandstrand.

Hoofdstuk 2

In het MER moet het doel worden beschreven dat met de voorgenomen activiteit wordt beoogd. Hiertoe dient te worden aangegeven op welke wijze de voorgenomen (deel)activiteiten, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang bijdragen aan het bewerkstelligen van de doelstelling. De onderliggende probleemstelling en de uitgangspunten dienen te worden uitgewerkt. Hierbij dient zowel te worden ingegaan op de aspecten volkshuisvesting en ruimtelijke ordening, toerisme en recreatie en verkeer en vervoer.

Hoofdstuk 3

Het MER moet de planning van de besluitvorming, de betrokken instanties en de samenhang met andere initiatieven binnen de regio zo goed mogelijk weergeven. Tevens moet worden beschouwd, welke beleidskaders welke voorwaarden stellen aan de besluitvorming.

Hoofdstuk 4

Het MER moet de voorgenomen activiteit even diepgaand beschrijven als de alternatieven daarvoor. De Commissie onderscheidt planonderdelen, varianten en planalternatieven. Eerst dienen alle onderdelen en varianten van het plan te worden beschreven. Bij formulering van varianten moet worden nagegaan, wat voor de besluitvorming relevant kan zijn: andere aanleg, fasering, inrichting, ontsluiting, beheer, mogelijkheden om specifieke deelactiviteiten buiten het plangebied te realiseren, toepassen van maatregelen om het milieu te beschermen respectievelijk effecten te reduceren. Vervolgens dient te worden aangegeven welke planonderdelen belangrijke dan wel geringe milieu-effecten hebben. Tenslotte kunnen planalternatieven worden samengesteld, welke met elkaar kunnen worden vergeleken voor wat betreft de milieu-effecten.

Beschreven moet worden, hoe het gebied zich zal ontwikkelen, als noch het voornemen, noch een alternatief wordt gerealiseerd. Hiertoe is het noodzakelijk om duidelijk te maken welke van de in de startnotitie genoemde activiteiten reeds zijn gerealiseerd of voor welke activiteiten reeds met de realisering is begonnen.

Er moet een meest milieuvriendelijk alternatief worden ontwikkeld, waarin ondermeer rekening moet worden gehouden met mogelijkheden voor energiebesparing, terugdringing van de mobiliteit, geluidwering, behoud, herstel respectievelijk ontwikkeling van natuurwaarden in het studiegebied.

Hoofdstuk 5

Bestaande milieusituatie en de autonome milieu-ontwikkeling (= hoe verandert het milieu, als noch de voorgenomen activiteit, noch een van de alternatieven wordt gerealiseerd) moeten met dezelfde graad van diepgang, liefst kwantitatief, worden beschreven. Het studiegebied dient te worden afgestemd op de reikwijdte waar de effecten zich nog significant van het achtergrondniveau onderscheiden. Het kan dus per milieu-aspect verschillen. Kwetsbare gebieden en objecten moeten duidelijk worden aangegeven. Aandacht moet worden besteed aan ruimtegebruik en landschap, het abiotisch milieu, het biotisch milieu en veiligheid.

Hoofdstuk 6

De effectbeschrijving dient zich met name te richten op de milieugevolgen die per alternatief/variant verschillen. Onderscheid dient te worden gemaakt in tijdelijke en permanente effecten, positieve en negatieve effecten en de effecten bij aanleg, inrichting, gebruik en beheer per planonderdeel. De effecten dienen zoveel mogelijk te worden gekwantificeerd. Bij de voorspelling is van belang de gebruikte parameters, de gebruikte methoden en modellen, de betrouwbaarheid en de gevoeligheid en de mogelijkheid tot beheersing en controle. Het meest van belang zijn: ingrepen in (verstoring van) de bodem- en terrein-gesteldheid, verandering in het (geo)hydrologische systeem, verontreiniging van oppervlaktewater en waterbodem, de mate van aantasting van bestaande natuur- en landschapswaarden en het opheffen van potentiële natuurwaarden, de mate van geluidhinder.

Hoofdstuk 7

De verschillende alternatieven moeten – althans met betrekking tot de milieugevolgen – worden vergeleken met de bestaande toestand van het milieu en de ontwikkeling daarvan zonder uitvoering van de initiatieven. Mogelijk kan een voorkeursvolgorde worden aangegeven per milieu-aspect. Er kan een overzicht van kosten en baten worden opgenomen.

Hoofdstuk 8

Aangegeven moet worden, welke milieu-informatie ontbreekt in het MER, waarom, en wat de consequenties voor de besluitvorming kunnen zijn. De vastgestelde leemten van kennis kunnen mede als basis dienen voor een op te stellen evaluatieprogramma. Een concept hiervan kan al in het MER staan.

Hoofdstuk 9

Overzichtelijkheid is belangrijk: de keuzen die bij de opstelling van het MER worden gemaakt moeten herkenbaar zijn. Achtergrondinformatie kan in bijlagen worden opgenomen.

Hoofdstuk 10

De samenvatting van het MER moet kort en overzichtelijk de kern van ieder van de hoofdstukken van het MER moeten weergeven.

1. INLEIDING

De gemeente Lelystad kampt met een stagnerende groei en het uitblijven van nieuwe ontwikkelingsimpulsen. Hierdoor kan de stad niet in voldoende mate autonoom functioneren. Om deze stagnatie te doorbreken heeft de gemeente een meerjarenprogramma opgesteld. Eén van de speerpunten van dit programma is de ontwikkeling van de noordelijke kuststrook. Dit ontwikkelingsplan omvat naast de aanleg van een golfbaan onder andere de uitbreiding van twee bestaande jachthavens, bouw van woningen en de aanleg van een zandstrand.

Op een aantal activiteiten uit het plan is het Besluit milieu-effectrapportage (m.e.r.) van toepassing. Het gaat hier in het bijzonder om de uitbreiding van de Houtribhaven, met meer dan 500 ligplaatsen tot ongeveer 1100 ligplaatsen (categorie 10.3 van Bijlage C, M.e.r.-besluit) en om de uitbreiding van een 9-holes golfbaan tot een 27-holes golfbaan met een oppervlakte van in totaal ongeveer 85 hectare (categorie 10). De m.e.r.-plicht is gekoppeld aan te nemen besluiten in het kader van de voorbereiding van een (aantal) bestemmingsplan(nen).

In de startnotitie is aangegeven dat alle voorgenomen activiteiten die deel uitmaken van het ontwikkelingsplan noordelijke kuststrook in het milieu-effectrapport (MER) zullen worden beschouwd.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad treden op als initiatiefnemer. De gemeenteraad van Lelystad is bevoegd gezag.

Per brief van 18 juni 1992 (bijlage 1) verzochten burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad de Commissie voor de milieu-effectrapportage om overeenkomstig de bepalingen van de Wet algemene bepalingen milieuhygiene (Wabm) te adviseren over de richtlijnen met betrekking tot de inhoud van het op te stellen MER. De bekendmaking van de start van de m.e.r. vond plaats op 24 juni 1992 (bijlage 2). De Commissie heeft per brief van 9 juli 1992 het bevoegd gezag verzocht om 1 maand uitstel voor de advisering te verlenen (bijlage 3).

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r. De samenstelling van deze werkgroep is, te zamen met andere projectgegevens, te vinden in bijlage 4. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies "Commissie" genoemd.

Het doel van het advies van de Commissie is de milieu-aspecten van het op te stellen plan af te bakenen en de gewenste inhoud van het MER aan te geven.

In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste vragen en aandachtspunten behandeld waarop het MER volgens de Commissie zal moeten ingaan. De Commissie heeft in dit advies de inspraakreacties (bijlage 5) betrokken, voorzover deze reacties betrekking hebben op de voorgenomen activiteiten.

2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Het MER bevat ten minste: "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd" (Wabm, artikel 41j, eerste lid, onder a).

2.1 Probleemstelling algemeen en doel

De probleemstelling is af te leiden uit de startnotitie en omvat twee aspecten:

- Lelystad lijdt aan een stagnerende groei
- Ontwikkelingsimpulsen blijven uit

Deze aspecten leiden ertoe dat Lelystad niet in voldoende mate autonoom functioneert.

In het MER moet worden aangegeven op welke wijze de voorgenomen (deel)activiteiten, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang, kunnen bijdragen aan het oplossen van bovengenoemde problemen en met welke andere opties eventueel hetzelfde doel kan worden bereikt.

Daartoe dient de probleemstelling verder te worden uitgewerkt. Hierbij kunnen de volgende aspecten worden beschouwd:

- de factoren die hebben geleid tot de stagnatie van Lelystad.
- de reden waarom Lelystad niet in staat is om in voldoende mate autonoom te functioneren.
- de ontwikkelingsimpulsen die deze stagnatie kunnen doorbreken.
- de mogelijkheid dat de voorgenomen activiteit zelfstandig in staat is om genoemde stagnatie te doorbreken. Indien deze mogelijkheid niet aanwezig is, geef dan aan:
 - in welke mate en in welk opzicht een bijdrage aan de verdere ontwikkeling kan worden geleverd;
 - in hoeverre deze ontwikkelingen zijn gevorderd;
 - in hoeverre deze ontwikkelingen afhankelijk zijn van de realisatie van de voorgenomen activiteit.
- de randvoorwaarden, voortkomend uit rijks-, provinciaal en gemeentelijk (milieu)beleid, die kunnen worden gesteld aan de noodzakelijke ontwikkelingen.

Aan de hand van de uitgewerkte probleemstelling kan het doel van de voorgenomen activiteit uiteindelijk worden geformuleerd.

De voorgenomen activiteit omvat een aantal deelactiviteiten. Uit de startnotitie wordt niet duidelijk op grond van welke uitgangspunten de ontwikkeling van de noordelijke kuststrook in de voorgestelde vorm zou moeten plaatsvinden. In het MER dienen de voorgestelde locatiekeuzen voor de verschillende deelactiviteiten te worden onderbouwd. Tevens moet worden aangegeven in hoeverre deze deelactiviteiten afzonderlijk bijdragen aan het te bereiken doel. Daartoe moet worden beschreven:

- in hoeverre het doel kan worden bereikt door ontwikkeling van de deelactiviteiten elders in Lelystad;
- in hoeverre de deelactiviteiten afzonderlijk ontwikkeld kunnen worden;

- de consequenties van het niet doorgang vinden van de afzonderlijke deelactiviteiten en de invloed daarvan op de andere activiteiten;
- de randvoorwaarden die deelactiviteiten stellen.

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Lelystad treden op als initiatiefnemer in de m.e.r.-procedure voor het totale project. De afzonderlijke deelactiviteiten zullen voor het grootste deel worden uitgewerkt en uitgevoerd door ontwikkelaars. Voor het totale project is het van belang om duidelijkheid te scheppen over de eindverantwoordelijkheid.

- Geef aan welke deelactiviteiten de gemeente zelf laat uitvoeren en welke deelactiviteiten zullen worden uitgevoerd door ontwikkelaars.
- Geef aan wat de verantwoordelijkheid van de verschillende partijen zal zijn; niet alleen gericht op de deelactiviteiten afzonderlijk, maar ook met betrekking tot het gehele project.
- Geef aan in hoeverre er sprake zal zijn van samenwerking tussen de verschillende partijen, bijvoorbeeld in de zin van exploitatie, onderhoud en beheer.

De algemene probleemstelling die ten grondslag ligt aan het doel van de voorgenomen activiteit, kan worden vertaald naar een aantal specifieke probleemstellingen. Deze hebben betrekking op de uitvoering van de afzonderlijke deelactiviteiten. Onderscheid kan worden gemaakt naar:

- volkshuisvesting en ruimtelijke ordening;
- recreatie en toerisme;
- verkeer en vervoer.

In de volgende paragrafen zal hierop verder worden ingegaan.

2.2 Probleemstelling volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

De volgende aspecten verdienen aandacht:

- Geef aan welke knelpunten zich op dit moment voordoen met betrekking tot woningbouw en vestiging;
- Geef aan welke randvoorwaarden er worden gesteld aan toekomstige woningbouwlocaties, ga hierbij in op het wervend karakter dat van de nieuwe locaties moet uitgaan en leg de relatie met bouwactiviteiten in Almere en Dronten;
- Geef aan in hoeverre de deelactiviteit wonen als onderdeel van het ontwikkelingsplan Noordelijke kuststrook bijdraagt aan een oplossing van de onder 2.1 gesignaleerde knelpunten en in hoeverre deze deelactiviteit past binnen de randvoorwaarden;

2.3 Probleemstelling toerisme en recreatie

Behandel in elk geval de volgende aspecten:

- Geef een analyse van het huidige voorzieningenniveau en van de knelpunten in de huidige situatie ten aanzien van de recreatie (huidig tekort aan voorzieningen)
- Bepaal de behoefte aan de volgende voorzieningen voor toerisme en recreatie op regionaal en zonodig (inter)nationaal niveau:
 - aantal ligplaatsen voor de pleziervaart onderscheiden naar soort (vaste plaatsen, passantenplaatsen en mogelijkheden voor de 'bruine vloot'),
 - de combinatie van woningen en golfaccommodatie,
 - horeca,
 - vakantiewoningen,
 - overdekt zwembad,

Maak hiervoor een schatting op grond van de te verwachten ontwikkeling van de vraag naar voorzieningen; betrek hierbij tevens de autonome ontwikkelingen in het achterland. Aangegeven moet worden welke kengetallen daarbij worden gehanteerd. Maak bij de beschouwing onderscheid naar:

- watersporters, "liggers" en "vaarders",
 - verblijfsrecreatie,
 - golfers,
 - herkomst (plaatselijk, regionaal, buitenland).
- Ga na of en in hoeverre ook elders soortgelijke voorzieningen worden gerealiseerd (bijvoorbeeld Almere, Zeewolde, Dronten) en wat de mogelijke gevolgen hiervan kunnen zijn voor de voorgenomen activiteit.
 - Aangegeven dient te worden welke randvoorwaarden de ontwikkeling van toerisme en recreatie stelt aan andere activiteiten in het studiegebied.

2.4 Probleemstelling verkeer en vervoer

Verkeer

- Geef aan of er binnen de huidige verkeerssituatie knelpunten bestaan in de vorm van hinder, gevaar en overlast van verkeer naar de locatie. Ga hierbij in op de specifieke moeilijkheden die het recreatieverkeer op de belangrijkste wegen kan opleveren. Schenk vooral aandacht aan de seizoensgebondenheid en de verdeling over de dag van de recreatie.

1 Zie inspraakreactie 5, bijlage 5.

Scheepvaartverkeer

- Geef aan in hoeverre er knelpunten bestaan. Betrek hierbij de bewegingen richting Houtribsluizen van zowel beroeps- als recreatiescheepvaart²].

3. TE NEMEN EN REEDS GENOMEN BESLUITEN

Een MER bevat ten minste:

"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het MER wordt gemaakt en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven" (artikel 41 j, lid 1 onder c van de Wabrn).

Geef aan ten behoeve van welke besluiten het MER wordt opgesteld en door welke overheidsinstantie(s) deze besluiten zullen worden genomen. Beschrijf eveneens volgens welke procedures dit geschiedt en welke adviesorganen en -instanties daarbij direct en indirect betrokken zijn.

Geef aan welke besluiten nog moeten worden genomen teneinde de afzonderlijke onderdelen van het plan ten uitvoer te kunnen brengen.

Ook dient aandacht te worden besteed aan de af te sluiten overeenkomsten (ook convenanten), contracten e.d., voor zover hierin randvoorwaarden voor de planontwikkeling zijn vastgelegd. De relatie tussen hetgeen wordt vastgelegd in eventueel privaatrechtelijke overeenkomsten en de inperking van publiek-rechtelijke bevoegdheden van de gemeente (afwegingen die met behulp van het MER dienen te worden gemaakt) dienen goed in het oog te worden gehouden.

Naast de wetten, plannen en beleidsdocumenten die in de startnotitie worden genoemd, moet in het MER aandacht worden besteed aan:

- vigerende bestemmingsplannen, structuurplannen en beheersplannen;
- provinciale plannen, zoals het ontwerp streekplan Flevoland, (onderdelen van) milieubeleidsplannen en de studienota Natuur en Landschap in Flevoland;
- het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud, de structuurschetsen Verstedelijking, het ontwerp Structuurschema Groene Ruimte, dit voor zover relevant;
- waterbeheersplannen, zoals het concept Rijkswaterbeheersplan, de keur van het Heemraadschap Fleverwaard en het interprovinciaal Beleidsplan IJsselmeer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren³];
- de Wet inzake indijkingen en droogmakerijen 1904 (concessiewet)⁴];

2 Zie inspraakreactie 6, bijlage 5.

3 Zie ook inspraakreacties 4 en 5, bijlage 5.

4 Zie inspraakreactie 6, bijlage 5.

- alle relevante uitgangspunten voor het milieubeleid, milieunormen, streefwaarden en (zonerings-)kengetallen.

Dit is van belang om duidelijk te maken in hoeverre de voorgenomen activiteit aansluit bij bovengenoemde nota's, plannen danwel in hoeverre bovengenoemde nota's, plannen beperkingen opleggen aan de voorgenomen activiteit.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Het MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen"* (Wabm, artikel 41j, eerste lid onder b.)

4.1 Algemeen

De beschrijving van de voorgenomen activiteit en van alternatieven met al hun deelactiviteiten en aspecten dient betrekking te hebben op de aanleg, de ontsluiting, de localisering, alsmede het gebruik en beheer van de woningen en (recreatie)voorzieningen.

De keuze van de alternatieven moet gerelateerd zijn aan de geformuleerde probleemstelling en het doel van het voornemen. De voorgenomen activiteit en de alternatieven zullen wat betreft diepgang en detailering vergelijkbaar moeten zijn. De beschouwde alternatieven dienen realiteitswaarde te bezitten.

De Commissie onderscheidt planonderdelen, varianten en planalternatieven.

- planonderdelen zijn deelactiviteiten van het ontwikkelingsplan in algemene zin, zoals de uitbreiding van de jachthavens, de aanleg van de golfbaan of het strand;
- varianten zijn de uitwerkingen van de individuele planonderdelen (zowel op inrichtings- als locatieniveau);
- planalternatieven zijn combinaties van varianten.

In het MER moet in elk geval een nulalternatief worden beschreven en een alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast, het zogenaamde meest milieuvriendelijke alternatief.

Het nulalternatief is het alternatief, waarbij de voorgenomen activiteit (dit is de ontwikkeling van de noordelijke kuststrook), geen doorgang heeft. Dit alternatief dient als referentie voor de vergelijking van de milieu-effecten die het voornemen en alternatieven daarvoor, tot gevolg kunnen hebben. Autonome ontwikkelingen, ontwikkelingen die reeds in gang zijn gezet of beleidsvoornemens hiertoe, welke losstaan van het plan voor de ontwikkeling van de noordelijke kuststrook, maken deel uit van het nulalternatief. In het MER moet worden gemotiveerd in hoeverre het nulalternatief als reëel of niet reëel moet worden beschouwd.

Ten behoeve van de definitie van het nulalternatief en de beschrijving van de autonome ontwikkeling is het van belang om duidelijk te maken welke deelactiviteiten uit het ontwikkelingsplan reeds zijn gerealiseerd. Ook moet worden aangegeven voor welke activiteiten reeds met de realisatie is begonnen of op korte termijn zal worden begonnen en in hoeverre de realisatie van de verschillende deelactiviteiten van elkaar afhankelijk zijn (zie ook 2.1)⁵]. De activiteiten die reeds zijn gerealiseerd en de activiteiten waarvoor reeds begonnen is met de uitvoering, maken deel uit van het nulalternatief en de autonome ontwikkeling. De overige deelactiviteiten moeten worden beschouwd als planonderdelen, waarvoor mogelijk varianten kunnen worden ontwikkeld binnen het kader van deze m.e.r. Zij kunnen niet worden beschouwd als onderdeel van de autonome ontwikkeling⁶].

Het meest milieuvriendelijke alternatief kan niet op voorhand worden aangegeven. Tijdens de uitwerking van de verschillende planonderdelen en de varianten hiervoor, zal duidelijk moeten worden welke varianten uiteindelijk te zamen het meest milieuvriendelijke planalternatief vormen.

In de startnotitie wordt voorgesteld om naast het verplichte nulalternatief en meest milieuvriendelijke alternatief, twee andere alternatieven te beschouwen:

- het vervoeralternatief
- het gelijke grondwaterstandalternatief

De Commissie is van mening dat deze alternatieven moeten worden beschouwd als varianten. Deze varianten geven een invalshoek van waaruit de planalternatieven kunnen worden beschouwd⁷]. De Commissie vindt dat tevens moet worden nagegaan in hoeverre varianten kunnen worden geformuleerd die betrekking hebben op:

- wijze van aanleg,
- fasering,
- omvang en inrichting van het plangebied (waaronder locatiekeuze specifieke planonderdelen binnen het gebied en de ruimtelijke inpassing),
- gebruik en beheer,
- milieubescherpende, mitigerende en compenserende maatregelen.

Indien geen varianten worden geformuleerd met betrekking tot bovenstaande aspecten, dan dient dit in het MER te worden gemotiveerd.

5 Zie inspraakreactie 4, bijlage 5.

6 Zie wat hierover wordt opgemerkt in inspraakreactie 5, bijlage 5.

7 Zie inspraakreacties 4 en 6, bijlage 5.

4.2 Ontwikkeling planalternatieven

Allereerst dienen alle onderdelen en varianten (zowel voor wat betreft eventuele lokatiekeuzes als inrichtingsaspecten) van het plan beschreven te worden. Het gaat hierbij om alle in de startnotitie genoemde activiteiten; onderverdeeld naar sector zijn dit:

- volkshuisvesting en ruimtelijke ordening
 - woningbouw
 - overige voorzieningen (winkels, bedrijvigheid)
- toerisme en recreatie
 - uitbreiding golfbaan
 - bouw (vakantie)woningen
 - uitbreiding jachthavens
 - strand en eventuele uitbreiding
 - zwembad
 - overige voorzieningen (horeca, winkels)
- verkeer en vervoer
 - voorzieningen wegverkeer (inclusief parkeren)
 - voorzieningen fietsverkeer
 - openbaar vervoer

De hierbij gemaakte keuzes dienen duidelijk gemotiveerd te worden. De Commissie acht het van belang om aan te geven in hoeverre het zwembad buiten het plangebied kan worden gerealiseerd, met name met het oog op de mogelijke voordelen hiervan voor het milieu (bijvoorbeeld terugdringing mobiliteit).

Als tweede stap dient per variant een beschrijving van de milieugevoeligheid te worden gegeven. Daarbij kan worden aangegeven welke planonderdelen belangrijke dan wel geringe milieu-effecten hebben.

Als derde stap kunnen de (integrale) planalternatieven worden samengesteld door samenvoeging van de varianten. Hierbij kunnen zowel sociaal-economische aspecten als milieukundige aspecten worden meegenomen. Indien de plannen niet voldoen aan de randvoorwaarden gesteld vanuit het milieubeleid, dienen mitigerende maatregelen te worden aangegeven. Vervolgens (stap vier) dienen van de (integrale) planalternatieven de milieu-effecten te worden beschreven en met elkaar te worden vergeleken. In deze en de volgende fase kan ook reeds het meest milieuvriendelijk alternatief worden ontwikkeld.

Als laatste stap kan door de initiatiefnemer een voorkeursalternatief worden geformuleerd, welke als basis zal dienen voor de vast te stellen bestemmingsplannen.

4.3 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

- Werk de ontwerpvarianten voor de genoemde woningbouwlocaties uit in een globaal inrichtingsplan met bestemmingen. Ga hierbij in op:
 - het bouwrijp maken en de aanleg;
 - de ontsluiting;

- de ontwikkeling van het plan in de tijd;
 - * Bespreek of de realisatie van winkelvoorzieningen voor de dagelijkse boodschappen mogelijk is en voorzien.
 - * Motiveer de locatiekeuze voor de woningen binnen het plangebied.
 - * Geef aan in hoeverre het ontwikkelen van andere gebruiksvormen dan wonen (kantoren, horeca, winkelcentra e.d.) is voorzien.
 - * Geef een onderbouwing van de plannen in milieutermen (hinder, parkeergelegenheid, leefbaarheid e.d.)
- Deze deelingsrepen en aspecten hoeven niet te worden uitgewerkt op uitvoeringsniveau.

4.4

Toerisme en recreatie

golfbaan

Varianten met betrekking tot de omvang, localisering, inrichting, vormgeving, aanleg, gebruik en beheer van baan, groen en overige voorzieningen, mogelijkheden voor natuurontwikkeling en mogelijkheden voor recreatief medegebruik moeten worden behandeld. Deze varianten moeten in ieder geval ingaan op de volgende aspecten:

- * situering van holes, waterpartijen, bossages en de plaats van de onderdelen en overige voorzieningen; situering van het clubhuis en de mogelijke combinatie hiervan met het centrumgebied;
- * situering van parkeerplaatsen, wandel- en fietspaden en ontsluiting
- * technische realisering;
- * werkzaamheden in de bouw- en aanlegfase, daarbij rekening houdend met fasering, grondverzet, ingrepen in de waterhuishouding, morfologie en te kappen bos;
- * grondbalans;
- * hydrologisch beheerssysteem;
- * groenbeheer in de zin van maaibeheer, bemesting, beregening, onkruid-, schimmel- en insectenbestrijding;
- * exploitatie-opzet (openbaar, besloten, wedstrijd mogelijkheden, recreatief medegebruik), spelers- en bezoekersaantallen, circulatiefactor;
- * behandeling afvalstromen;
- * veiligheid (gebruik netten).

(Vakantie)woningen en voorzieningen

In gebied B wordt een golfbaan ontwikkeld waar, naast de direct met het golfen verbonden voorzieningen, de bouw van 350 woningen is voorzien. In gebied B zal tevens een "centrumgebied" worden gerealiseerd met verschillende faciliteiten zoals woningen (25 maisonnettes of 40 appartementen), een sportcomplex, winkels en horeca.

- * Beschouw varianten waarin aandacht wordt besteed aan de localisering van de verschillende voorzieningen, waarbij de localisering van de woningen die gekoppeld zijn aan de golfbaan (waarbij aangegeven moet worden op welke wijze onderscheid zal worden gemaakt in woningen voor permanente respectievelijk tijdelijke bewoning) worden betrokken bij de varianten voor de inrichting en localisering van de baan.

- Besteed aandacht aan aanleg, fasering, ingrepen in waterhuishouding en morfologie, verwerking afvalstromen inclusief opslag en transport, beheer, ontsluiting, natuurbeschermingsmogelijkheden, de druk die verblijfsrecreatie en wonen legt op de omgeving en de geluidgevoeligheid van deze functies.

Jachthavens

Varianten met betrekking tot de omvang, aanleg en inrichting van de havens dienen de volgende aspecten te bevatten:

- indeling, aantal, kwaliteit en soorten ligplaatsen, kade- en steigerlengte, diepte; maak hierbij onderscheid naar beroepsmatige en particuliere pleziervaart; ook de wijze waarop voor bezoekers in de relatie museumstrook, bruine vloot voorzien kan worden, verdient de aandacht⁸];
- bijbehorende voorzieningen en activiteiten zoals botenloods/reparatieloods, sanitaire voorzieningen, schoonmaak- en verfactiviteiten, receptiegebouw, parkeerplaatsen, tankstation⁹];
- maatregelen ter preventie van verontreinigingen (zoals bijvoorbeeld lekkage, lozing afvalwater en verfresten, etc.)¹⁰];
- hoogwatervrije ligging van de voorzieningen¹¹];
- het baggerbezwaar, tijdens aanleg, inrichting en beheer.

Strand

In de startnotitie is ter hoogte van de Flevo Marina haven een strand aangegeven. Tijdens het locatiebezoek bleek dat dit strand deels is gerealiseerd.

- Geef aan in hoeverre een uitbreiding van het strand is voorzien¹²].
- Beschrijf de relatie van het strand en de mogelijke uitbreiding, met andere functies in het ontwikkelingsplan. Ga hierbij in op de mogelijke inrichtingsalternatieven inclusief parkeerplaatsen en overige voorzieningen.
- Besteed aandacht aan de ontsluiting.

Zwembad

- Motiveer de locatiekeuze, ook in relatie met de andere functies in het ontwikkelingsplan.
- Geef aan wat voor soort zwembad is voorzien.
- Geef aan in welke mate dit zwembad voor inwoners van Lelystad en omstreken een functie heeft en beschrijf de mogelijke locatie-alternatieven elders in Lelystad¹³].
- Geef aan in hoeverre parkeervoorzieningen zijn voorzien.

8 Zie inspraakreactie 5, bijlage 5.

9 Zie inspraakreactie 6, bijlage 5.

10 Zie inspraakreactie 6, bijlage 5.

11 Zie inspraakreactie 6, bijlage 5.

12 Zie inspraakreactie 5, bijlage 5.

13 Zie inspraakreacties 3 en 6, bijlage 5.

Verkeer

- * De huidige situatie alsmede de autonome ontwikkelingen van de hoofdverkeersstromen in relatie tot het plan zullen zowel kwalitatief als kwantitatief moeten worden beschreven. Hierbij dienen de meest recente inzichten in de te verwachten ruimtelijk-economische ontwikkelingen in de regio te worden verwerkt en de recente nationale beleidsvoornemens, zoals neergelegd in het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) en tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer als uitgangspunt te worden genomen.
- * Beschrijf voorzover van belang voor de hoofdstromen, de hoofdinfrastructuur in relatie tot het plan ontwikkeling noordelijke kuststrook; ga hierbij in op:
 - capaciteit en toelaatbare intensiteit;
 - parkeergelegenheid voor zowel toekomstige bewoners als recreanten;
 - de noodzaak tot en mogelijkheden voor een adequate openbaar vervoer-ontsluiting bij de verschillende activiteiten die veel bezoekers trekken (museumstrook, strand, zwembad)¹⁴; de ligging van haltes voor openbaar vervoer;
 - fietsvoorzieningen, betrek hierbij tevens de sociale veiligheid¹⁵;
 - overige parameters, die ten grondslag liggen aan de verkeersprognoses.
- * Geef aan in hoeverre de beoogde plannen kunnen leiden tot een extra belasting. Doe dit aan de hand van prognoses voor de ontwikkeling van de relevante hoofdstromen in verkeer en vervoer voor de periode tot 2000-2010.
- * Ga in op de te treffen mitigerende maatregelen tegen de verhoogde verkeersbelasting langs de ontsluitingsroutes (bijvoorbeeld geluid).

Scheepvaartverkeer

- * Beschrijf de bestaande scheepvaartbewegingen en geef prognoses met betrekking tot de veranderingen van de scheepvaart. Betrek in deze prognoses de plannen voor de ontwikkeling van een logistiek centrum ter hoogte van de Flevocentrale, waarbij de ontwikkeling van een haven voor de overslag van goederen niet is uitgesloten.
- * Beschrijf mogelijke voorzieningen om hinder voor de doorgaande scheepvaart (beroepsvaart) tegen te gaan¹⁶.

14 Zie inspraakreacties 3 en 6, bijlage 5.

15 Zie inspraakreactie 6, bijlage 5.

16 Zie inspraakreactie 6, bijlage 5.

4.6 Overige voorzieningen

Afvalwaterbehandeling

- * Geef aan hoe het afvalwater in het plangebied zal worden ingezameld en gezuiverd. Maak hierbij onderscheid tussen de binnendijkse en de buitendijkse situatie.
- * Geef de lozingspunten aan.

4.7 Alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast

Het MER bevat ten minste: *"een beschrijving van het alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast"* (Wabm, artikel 4-1j, derde lid).

Dit zogeheten meest milieuvriendelijke alternatief, dat in ieder geval volwaardig moet worden uitgewerkt in het MER, is op te vatten als een optimalisering van inrichting (ook ruimtelijk), aanleg en gebruik van alle voorzieningen ten behoeve van milieu, natuur en de (toekomstige) bewoners. Dit alternatief is niet altijd eenduidig te bepalen. Het kan zijn dat optimalisering van de inrichting ten behoeve van het aspect natuur leidt tot negatieve effecten in de sfeer van hinder voor omwonenden. In dit geval zal per aspect (milieuhygiëne, natuur, bewoners) moeten worden aangegeven welke varianten het meest milieuvriendelijk zijn.

Bij de bepaling van het de meest milieuvriendelijke varianten dient ondermeer rekening te worden gehouden met: mogelijkheden voor energiebesparing, terugdringing van de mobiliteit¹⁷], geluidwering, inpassing in het landschap en behoud, herstel respectievelijk ontwikkeling van natuurwaarden van het studiegebied¹⁸].

In het plangebied en daarbuiten in het te beïnvloeden studiegebied (zie hoofdstuk 5) bevinden zich actueel en potentieel een aantal waardevolle gebieden (het IJsselmeer, het Zuigerplasbos, het Houtribbos). Het gebied ligt in een zeer belangrijke trekroute van tienduizenden water- en moerasgebonden watervogels (zowel de doorgaande trek als zomer- en wintergasten). Bij de inrichting en beheer van het plangebied zou gezocht kunnen worden naar het benutten van potenties in deze¹⁹].

- * Ga na in welke mate schadelijke beïnvloeding kan worden voorkomen of beperkt door de diverse planactiviteiten ruimtelijk anders in te delen of uit te voeren.

17 Zie inspraakreacties 3 en 6, bijlage 5.

18 Zie inspraakreacties 4 en 5, bijlage 5.

19 Zie inspraakreactie 5, bijlage 5.

- Geef aan hoe en waar onvermijdbare schade kan worden gecompenseerd en potentiële waarden door natuurontwikkeling kunnen worden gerealiseerd²⁰] (bijvoorbeeld bij de aanleg van de golfbaan).
- Beschrijf welke compensatie- en natuurontwikkelingsmogelijkheden aanwezig zijn.

5. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU

Het MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch alternatieven worden ondernomen" (Wabm, artikel 41), eerste lid onder d).

5.1 Algemeen

Als eerste is het van belang de omvang van het studiegebied waar direct of indirect beïnvloeding door de planellementen zal voorkomen af te bakenen. De studiegebieden dienen per aspect te worden afgestemd op de reikwijdte waar de effecten zich nog significant van het achtergrondniveau onderscheiden. Gedetailleerde kaarten en duidelijke overzichtkaarten per aspect zijn van belang. De omvang van het studiegebied is ook afhankelijk van de maatregelen ten behoeve van aanleg en inrichting.

Het studiegebied strekt zich buiten het plangebied uit, met name voor (geo)hydrologische, de ecologische en geluidhinderaspecten.

Het studiegebied met betrekking tot verkeer en vervoer omvat naast het plangebied de gehele regio waarin significante wijzigingen in de verkeers- en vervoersstromen zijn te verwachten ten gevolge van het initiatief (achterland).

Naast de beschrijving van de huidige situatie (de nulsituatie) dient ook de autonome ontwikkeling van het milieu -onafhankelijk van het al dan niet doorgaan van de activiteit- te worden beschreven. Genoemde beschrijvingen hebben primair tot doel te dienen als referentiekader voor de milieu-effecten van de planalternatieven en varianten. De opzet van de effectbeschrijving van de voorgenomen activiteit en alternatieven dient zoveel mogelijk op dezelfde wijze plaats te vinden, zodat een goede vergelijking mogelijk is.

Bij de beschrijving en waardering van de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied dient zoveel mogelijk te worden uitgegaan van kwantitatieve informatie. Bronnen dienen te worden vermeld. Gevoelige objecten, zoals woningen, moeten op kaart worden aangegeven. De beschrijving moet zijn gerelateerd aan normen en streefwaarden van het milieubeleid. De volgende aspecten verdienen de aandacht:

20 Zie inspraakreactie 1, bijlage 5.

5.2 Huidig ruimtegebruik en landschap

- Het ruimtegebruik in het studiegebied (zowel nat als droog).
- De visueel-ruimtelijke kenmerken van het studiegebied en haar omgeving.
- Landschap; weergave hiervan dient zoveel mogelijk geïllustreerd te worden met kaarten, figuren en foto's. Beschrijf de situatie aan de hand van beeld dragers.
- De aard, omvang en kwaliteit van het bodemarchief²¹.

5.3 Abiotisch milieu

Bodem, grond- en oppervlaktewater

- De bodemopbouw, bodemstructuur en eventuele verstoringen.
- De geologische opbouw van de ondergrond.
- De grondmechanische situatie.
- De geohydrologische situatie.
- De bodemkwaliteit.
- De oppervlaktewater- en waterbodempkwaliteit (met name bestaande havens) waarbij wordt ingegaan op:
 - aansluiting op riolering en waterzuivering, lozingspunten op oppervlaktewater;
 - lozing polder- en rioolwater via haven(s);
 - andere verontreinigingsbronnen (schepen, bedrijven, afvloeiing van terreinen e.d.).

Lucht

- De luchtkwaliteit als gevolg van het wegverkeer (voornaamste ontsluitingswegen), scheepvaartverkeer, bedrijven en horeca, getoetst aan de achtergrond-niveaus.
- Een globale beschrijving van de belangrijkste invloeden op de luchtkwaliteit van buitenaf (verkeer, bedrijvigheid).

Geluidhinder

- De in het studiegebied heersende equivalente geluidniveaus ten gevolge van wegverkeer, scheepvaart en andere bedrijfsactiviteiten, waaronder recreatie per etmaalperiode.
- De ligging van de 50 dB(A) en de 55 dB(A) etmaalwaarden-contouren.
- Eventuele saneringssituaties met opgave van plaats en aantal van de betrokken woningen.
- Ligging van de eventuele (potentiële) stiltegebieden.

21 Zie wat hierover wordt opgemerkt in inspraakreactie 8, bijlage 5.

5.4 Biotisch milieu

vegetatie en flora

- vegetatietype en bijzondere flora; geef gevoeligheid aan voor veranderingen in de (grond)waterhuishouding;

fauna

- fauna, met name de in dit gebied broedende en fouragerende vogels, waarbij onderscheid moet worden gemaakt tussen de broedperiode en de winterperiode^{2 2]}.

ecosystemen

- huidige en potentiële ecosystemen die onderdeel (kunnen) uitmaken van het plangebied en eventueel aanwezige relaties met andere ecosystemen in de omgeving. Speciale aandacht wordt gevraagd voor de ligging en functie van dit gebied in zeer belangrijke trekroutes van vogels. Ga in ieder geval in op de relaties met het Houtrib- en Zuigerplasbos, het het IJsselmeer en met de Houtribtocht en de Wortmantocht, die dragers van de natte ecologische hoofdstructuur worden genoemd^{2 3]}.

5.5 Veiligheid

- Veiligheid van het weg- en scheepvaartverkeer;
- Veiligheid scheepvaartverkeer ten aanzien van milieurisico's (calamiteiten);
- Sociale veiligheid bestaande fietsroutes.

22 Zie inspraakreacties 6 en 7, bijlage 5.

23 Zie inspraakreacties 1, 4 en 6, bijlage 5.

6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Het MER bevat ten minste : "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven" (Wabm, artikel 41j, eerste lid onder e).

6.1 Algemeen

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu dient er rekening mee te worden gehouden, dat zij tijdelijk of permanent van aard kunnen zijn of zelfs pas op langere termijn geleidelijk waarneembaar kunnen worden. De te verwachten gevolgen voor het milieu moeten indien mogelijk zowel apart als in hun onderlinge samenhang worden beschouwd. Hierbij moet onderscheid gemaakt worden naar effecten op het milieu van aanleg, inrichting, gebruik en beheer per onderdeel; tevens dient dit te worden beschreven in het licht van de realisering van de planalternatieven in de tijd (fasering). Bij de effectbeschrijving behoort de nadruk te liggen op effecten die onomkeerbaar zijn.

Als belangrijke verschillen tussen de varianten of alternatieven worden verwacht dan moeten de effecten per afzonderlijke variant/alternatief worden beschreven. Bij geringe verschillen behoeven de effecten niet integraal te worden herhaald, maar kan worden volstaan met een verwijzing naar de eerste keer dat ze ter sprake kwamen en een aanduiding van de verschillen. De effecten die pas in het kader van de uitvoeringsfase kunnen worden gelocaliseerd en gekwantificeerd, dienen in het MER wel te worden signaleerd.

Schenk bij de beschrijving van de gevolgen steeds aandacht aan:

- wat de relevante parameters zijn;
- of kwantitatieve gegevens voorhanden zijn;
- welke methoden en modellen zijn gebruikt;
- wat de betrouwbaarheid ervan is;
- wat de gevoeligheid ervan is voor onzekerheden en onnauwkeurigheden in zowel de aannamen als de berekeningswijze;
- op welke wijze beheersing en controle mogelijk is.

Bij onzekerheid over het optreden van effecten moet worden uitgegaan van de slechtst denkbare situatie.

In het MER dienen alle effecten, zowel positief als negatief, te worden beschreven.

Waar invloeden niet belangrijk voor de besluitvorming worden geacht en derhalve geen nadere uitwerking krijgen, dient dit met redenen te worden omkleed.

6.2 Prioriteiten en mate van detail

Van bijzonder belang bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu zijn:

- Ingrepen in (verstoring van) de bodem- en terreingesteldheid (inclusief grondmechanische aspecten).

- Verandering in het (geo)hydrologische systeem, inclusief eventuele effecten op de kwaliteit van het grondwater.
- Verontreiniging van oppervlaktewater en waterbodern.
- De mate van aantasting van bestaande natuur- en landschapswaarden en het opheffen van potentiële natuurwaarden.
- De mate van geluidhinder die personen in bestaande en geplande woonbebouwing en andere gevoelige objecten ondervinden tijdens de aanleg en tijdens het gebruik van de nieuwe voorzieningen (bouw- en autoverkeer, bouwactiviteiten).

De mate van detail dient te worden afgestemd op de concreetheid van de plannen (dit kan per onderdeel verschillen).

6.3 Ruimtegebruik en landschap

- Geef aan in hoeverre het landschap veranderingen ondergaat in de brede zin van het woord: IJsselmeer, jachthavens, golfterrein.
- Geef de fysieke en visuele gevolgen van de verandering aan.
 - beschrijf de fysieke veranderingen in termen van uitloopmogelijkheden voor de bevolking ten behoeve van wandelen, fietsen en andere vormen van recreatie.
 - breng de visuele veranderingen in beeld. Ga bijvoorbeeld in op de invloed van gebouwen of bouwwerken op de open ruimte. Ook de vormgeving van het nieuwe strand speelt daarbij een rol. Zowel het aanzicht vanaf het IJsselmeer als het 'landaanzicht' moeten aan bod komen²⁴].
- Geef aan of en in welke mate het bodemarchief wordt aangetast.

Het verdient aanbeveling de fysieke en visuele effecten per variant en alternatief in beeld te brengen met behulp van kaarten, tekeningen of luchtfoto's. Aanzichten of lengte- en dwarsprofielen vanuit enkele richtingen of fotomontages op ooghoogte vormen eveneens illustratief beeldmateriaal van consequenties en maatregelen.

6.4 Abiotisch milieu

bodem, grond- en oppervlaktewater

Een beschrijving dient te worden gegeven van de te verwachten veranderingen van de:

- bodem- en terreingesteldheid (inclusief scheppen van terreinhoogteverschillen en waterpartijen);
- fluxen en stromingsrichtingen van het grondwater, alsmede grondwaterstandswijzigingen;
- (grond)water- en (water)bodemkwaliteit, onder invloed van gewijzigde kwel en infiltratie, maar ook door het gewijzigde gebruik;

²⁴ Zie inspraakreactie 6, bijlage 5.

- beïnvloeding van bodem en water door eventuele bodemverontreinigende activiteiten (bemesting, toepassing bestrijdingsmiddelen, verf- en schoonmaakactiviteiten)²⁵];
- veranderingen in morfologie als gevolg van zowel de verdere ontwikkeling van het strand als van de verschillende uitbreidingen van de jachthavens.

lucht

- Schets een globaal beeld van de veranderingen in de luchtkwaliteit als gevolg van de te verwachten extra verkeersbewegingen. Ga met name in op de componenten NO_x en fotochemische luchtverontreiniging (met name ozon).
- Geef wat de cumulatieve en/of synergetische effecten (voor zover bekend) zijn.

geluid

Geef aan op welke wijze de bestaande (in 5.3 bepaalde) geluidniveau's veranderen als gevolg van de voorgenomen deelactiviteiten. Ga hierbij in op:

- cumulatieve effecten van weg- en scheepvaartlawaai;
- al dan niet tijdelijke geluidhinder door werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van wegen en andere werken;
- de invloed van het gebruik van de wegen door bestaande en nieuw aan te leggen toeristische en recreatieve voorzieningen;

Bij afwezigheid van voldoende gegevens dienen randvoorwaarden te worden geformuleerd.

6.5 Biotisch milieu

vegetatie en flora

- aantasting van de vegetatie, het verdwijnen van bijzondere flora-elementen (oppervlakte, vegetatietype en belangrijke soorten);
- verwijderen van beplantingen (bij bomen aantal en soort, bij struikbeplanting oppervlakte en soorten).

fauna

- aantasting van de fauna met indicatie van het beïnvloedingsgebied²⁶].

ecosystemen

- verstoring van ecologische relaties met het omringende gebied, zowel terrestrisch als aquatisch. Besteed met name aandacht aan de invloed (zowel positief als negatief) op de trekroutes van aan water en moeras gebonden vogelsoorten.

25 Zie inspraakreactie 4, bijlage 5.

26 Zie reactie 4, bijlage 5.

6.6 Veiligheid

- effect van de plannen op de verkeersveiligheid, zowel tijdens de aanleg als gedurende het gebruik van de voorzieningen.
- mate waarin de uitbreiding van de jachthavens de goede werking van de verbindingen met het scheepvaartverkeer (telecommunicatie, radar) negatief beïnvloedt. Dit in verband met de veiligheid en milieurisico's van de scheepvaart (bijvoorbeeld bij vervoer van gevaarlijke stoffen).
- effecten als gevolg van hoog water²⁷].
- effect van eventuele verlichting van de drivingrange en de sportvoorzieningen op verkeer en scheepvaart.

7. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN/VARIANTEN

Het MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven"* (Wabm, artikel 41j, eerste lid onder f).

7.1 Wijze van vergelijken

De verschillende alternatieven moeten -althans met betrekking tot de milieugevolgen- worden vergeleken met de bestaande toestand van het milieu en de ontwikkeling daarvan zonder uitvoering van de initiatieven (autonome ontwikkeling) als referentiekader. Kan een voorkeursvolgorde worden aangegeven per milieu-aspect? Welke gangbare milieukwaliteitseisen en streefwaarden van het milieubeleid zijn daarbij beschouwd?

De onderlinge vergelijking zou allereerst voor de afzonderlijke varianten moeten geschieden alvorens een overzicht van de onderlinge vergelijking tussen de integrale alternatieven wordt gegeven. Op basis van de vergelijking kan een voorkeursalternatief worden geformuleerd.

7.2 Kosten en baten

Alhoewel geen verplicht onderdeel in het kader van m.e.r. zou ten behoeve van de besluitvorming tevens een globaal overzicht verstrekt kunnen worden van de kosten en baten. Hierbij kan vooral worden ingegaan op de kosten van de milieu-maatregelen in relatie tot hun effectiviteit.

²⁷ Zie inspraakreactie 6, bijlage 5.

8. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE

Het MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens"* (Wabm, artikel 41j, eerste lid onder g).

Welke leemten in kennis en informatie zullen blijven bestaan en welke betekenis moet daaraan worden gehecht voor de besluitvorming? Waardoor zijn deze leemten blijven bestaan en van welke aard zijn zij (onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en/of in de gebruikte gegevens; andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot de milieu-gevolgen op korte en langere termijn; gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden)? De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie. Zij behoren te worden betrokken bij een door het bevoegd gezag op te stellen evaluatieprogramma waarmee de werkelijke optredende gevolgen voor het milieu worden bepaald. In het kader van deze m.e.r.-procedure zal de evaluatie zich in eerste instantie moeten richten op de vastlegging van de Ausgangssituatie (in effectvariabelen), opdat naderhand kan worden vastgesteld welke effecten zijn toe te schrijven aan de realisering van de planonderdelen.

9. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

De rol van m.e.r. in de besluitvorming over een voorgenomen activiteit maakt het noodzakelijk dat het MER toegankelijk en begrijpelijk is voor een breed samengesteld gezelschap van betrokkenen: het bevoegd gezag, adviserende deskundigen en insprekers. Elk van deze groepen moet uit het MER de relevante informatie kunnen afleiden. Dit stelt eisen aan de presentatie van het MER. In verband hiermee beveelt de Commissie het volgende aan:

- De gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven zullen overzichtelijk gepresenteerd en toegankelijk moeten zijn. In het MER dient te worden ingegaan op de bij derden levende vragen omtrent het project, zoals die in het kader van de inspraak naar aanleiding van de startnotitie naar voren zijn gekomen. Enerzijds behoren te sterke vereenvoudigingen vermeden te worden en anderzijds juist vaktaal, die slechts voor ingewijden begrijpelijk is. Belangrijke keuzen, gemaakt tijdens de opstelling van het MER, dienen duidelijk naar voren te komen. Indien bij de opstelling van het MER wordt afgeweken van de richtlijnen dient dit duidelijk en gemotiveerd te worden aangegeven.
- Goed kaartmateriaal met een duidelijke legenda en schaal aanduiding is belangrijk.
- Het is wenselijk het MER beknopt te houden en het te voorzien van een goede, voor een breed publiek leesbare samenvatting.

- Het verdient aanbeveling om de achtergrondgegevens -die de conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen- niet in het MER zelf te vermelden, maar in bijlagen op te nemen.
- Achtergrondgegevens, die noch in het MER zelf, noch in de bijlagen worden opgenomen, dienen wel beschikbaar te zijn voor geïnteresseerden. In het MER en in eventuele bijlagen dient naar de beschikbaarheid te worden verwezen.
- Een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn in verband met de leesbaarheid van belang.
- In de opbouw van het MER dient een duidelijke relatie te bestaan met de volgorde van de elementen, die een MER dient te bevatten volgens artikel 41j, lid 1 en 3 van de Wabm.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 41j, lid 1, onder h van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

In de samenvatting van het MER zal kort en overzichtelijk de kern van ieder van de hoofdstukken van het MER moeten worden weergegeven. Wat betreft de onderlinge vergelijking van de alternatieven kan dit het beste gebeuren door middel van tabellen, figuren en kaarten.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor de inhoud van het
milieu-effectrapport
Noordelijke kuststrook Lelystad

(bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 juni 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gemeente Lelystad

Commissie voor de milieu-effectrapportage,
Postbus 2345,
3500 GH UTRECHT.

1873-g2²²
435-14m2
-Sc-pies bsl

uw brief van/kenmerk	ons kenmerk	doorkiesnr.	Lelystad
	s48794-2	78479	18 juni 1992

onderwerp	bijlagen	verzonden
Milieu-effectrapportage noordelijke kuststrook Lelystad.	div.	18 JUNI 1992

Door ons is op 16 juni 1992 een startnotitie, als eerste stap in de procedure tot het opstellen van een milieu-effectrapportage in verband met de voorgenomen ontwikkelingen van de noordelijke kuststrook te Lelystad, aan de gemeenteraad (bevoegd gezag) voorgelegd.

Conform het bepaalde in artikel 41.1, lid 4, onder a, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne hebben wij in het huis-aan-huisblad "Flevopost" van 24 juni 1992 en in de publikatiekast van het Stadhuis de startnotitie bekendgemaakt.

Wij verzoeken u ons te adviseren over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het bovengenoemde milieu-effectrapport.

Bijgevoegd treft u een vijftal exemplaren van de startnotitie aan.

Tenslotte zij nog vermeld dat wij de startnotitie ook hebben toegezonden aan de adviseurs zodat zij eveneens in de gelegenheid zijn gesteld om advies over de richtlijnen uit te brengen.

De naar aanleiding van de bovengenoemde publikaties ontvangen reacties zullen zo spoedig mogelijk aan u worden toegezonden.

De secretaris,

Burgemeester en wethouders van Lelystad,

TVV9225

Burgemeester

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in de "Flevopost" d.d. 24 juni 1992

Gemeente Lelystad

STARTNOTITIE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE NOORDELIJKE KUSTSTROOK

Burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad maken het volgende bekend.

Door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad is op 16 juni 1992 een startnotitie milieu-effectrapportage noordelijke kuststrook opgesteld en aan de gemeenteraad voorgelegd (bevoegd gezag). Deze startnotitie is een eerste stap in de procedure die moet leiden tot het opstellen van een milieu-effectrapport in verband met de ontwikkeling van de noordelijke kuststrook.

De voorgenomen activiteiten zijn geprojecteerd in een plangebied welke begrensd wordt door de ligging van de bestaande jachthaven tenzij de westelijke begrenzing wordt gevormd door het open water van het IJstmeer. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan het Zuigerplasbos. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 300 hectare. Het milieu-effectrapport is bedoeld om de gevolgen van de voorgenomen activiteiten voor het milieu zichtbaar te maken. Het milieu-effectrapport zal moeten dienen voor de onderhouwing van de, ten behoeve van de voorgenomen activiteiten noodzakelijke, herziening van het bestemmingsplan „Stadsraadgebied Noord en Oost“ dat op grond van de bepalingen van de Wet op de Ruimtelijke Ordening moet worden vastgesteld door de gemeenteraad.

In de genoemde startnotitie is aangegeven wat de plannen van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad (als initiatiefnemer) in grote lijnen inhouden, te weten:

- de uitbreiding van de Houtblaven;
- ontwikkeling van de golfbaan en de ontwikkeling van het centrumgebied met woningen, recreatieve en winkelvoorzieningen en horeca;
- uitbreiding van de jachthaven „Flevo Marina“ en de bouw van een hotel en congresfaciliteiten;
- bouw van woningen (mogelijk met schone bedrijfsuitoefening) en ontwikkeling van een museale functie;
- bouw van woningen nabij de Houtblaven;
- aanleg van een zandstrand.

Naar aanleiding van de startnotitie moeten door de raad van de gemeente Lelystad richtlijnen worden opgesteld. In deze richtlijnen moet worden aangegeven wat het op te stellen milieu-effectrapport ten minste zal moeten inhouden. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 41n, lid 3, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne stellen wij hierbij eenieder in de gelegenheid opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport.

De startnotitie ligt daartoe met ingang van woensdag 24 juni 1992 gedurende een maand ter inzage bij het infocentrum en de afdeling bouw- en milieuzicht van de dienst stadsontwikkeling en openbare werken in het Stadhuis, Stadhuisplein 2 te Lelystad, van 09.00 tot 12.00 uur en van 13.30 tot 16.30 uur, alsmede na telefonische afspraak op donderdagavond van 17.00 tot 20.00 uur. Voor het inzien van de stukken dient men zich te vervoegen bij de receptie van het Stadhuis.

Opmerkingen over het geven van richtlijnen moeten binnen de hiervoor vermelde termijn schriftelijk worden ingediend bij burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad, Postbus 91, 8200 AB Lelystad. Degenen die opmerkingen inzake kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken. Er wordt op gewezen dat in deze fase van de procedure slechts opmerkingen worden gemaakt over het geven van richtlijnen ten behoeve van het opstellen van het milieu-effectrapport.

Bezwaren met betrekking tot de voorgenomen activiteiten kunnen nog niet worden ingediend.

VRIJSTELLING BESTEMMINGSPLAN

De burgemeester van Lelystad maakt bekend dat burgemeester en wethouders voornemens zijn om met toepassing van artikel 17 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening vrijstelling te verlenen van het geldende bestemmingsplan „Landelijk gebied Lelystad, gedeelte Oostelijk Flevoland“ ten behoeve van het oprichten en tijdelijk instandhouden van een kantoorloft voor de beheerder van de stortplaats Zeesluisweg, aan B.S. van der Weide, namens de gemeente Lelystad. De duur van de vrijstelling zal vijf jaren bedragen.

Het bouwplan/verzoek om vrijstelling ligt met ingang van donderdag 25 juni 1992 gedurende veertien dagen voor eenieder ter inzage in het Stadhuis, afdeling ruimtelijke ordening, kamer 328a, op werkdagen van 09.00 uur tot 12.30 uur.

Eenieder kan gedurende genoemde termijn van terinzagelegging schriftelijk bezwaren indienen bij burgemeester en wethouders tegen het voornemen genoemde vrijstelling te verlenen.

VRIJSTELLING BESTEMMINGSPLAN

De burgemeester van Lelystad maakt bekend dat burgemeester en wethouders voornemens zijn om met toepassing van artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening vrijstelling te verlenen van het geldende bestemmingsplan „Landelijk gebied Lelystad, gedeelte Oostelijk Flevoland“ ten behoeve van Maatschap Rijen te Lelystad, voor het oprichten van een mestkelder, voedsel- en een mestgoot op perceel Meuwenvweg 23 te Lelystad.

Het bouwplan/verzoek om vrijstelling ligt met ingang van donderdag 25 juni 1992 gedurende veertien dagen voor eenieder ter inzage in het Stadhuis, afdeling ruimtelijke ordening, kamer 328a, op werkdagen van 09.00 uur tot 12.30 uur.

Eenieder kan gedurende genoemde termijn van terinzagelegging schriftelijk bezwaren indienen bij burgemeester en wethouders tegen het voornemen genoemde vrijstelling te verlenen.

Postbus 91, 8200 AB Lelystad, telefoon 03200-78911

BIJLAGE 3

Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 juli 1992, inzake verlenging van de adviestermijn

Gemeente Lelystad

r
Commissie voor de milieu-effectrapportage,
Postbus 2345,
3500 GH UTRECHT.

2321-91
435-21
cc

uw brief van/kenmerk	ons kenmerk	doorkiesnr.	Lelystad
9 juli 1992	s5422-2	78479	30 juli 1992
onderwerp	bijlagen	verzonden	
Uitstel advies richtlijnen.		30 juli 1992	

Hierbij delen wij u mede akkoord te kunnen gaan met uw verzoek tot verlenging van de adviestermijn inzake de richtlijnen voor het MER Noordelijke Kuststrook Lelystad.

Wij willen u hierbij nog wel wijzen op het volgende.

Door het ministerie van economische zaken is aan ons een subsidie (TRIS, toeristische infrastructuur) ter beschikking gesteld voor de ontwikkeling van bovengenoemde noordelijke kuststrook te Lelystad onder de voorwaarde dat marktpartijen zullen investeren.

Gelet op bovengenoemde voorwaarde en de daarmee gepaard gaande tijdsdruk verzoeken wij u in het vervolgtraject voor een spoedige afhandeling zorg te dragen.

De secretaris,

Burgemeester en wethouders van Lelystad,

PP9231-s50834-2

Postbus 91, 8200 AB Lelystad, bezoekadres: Stadhuisplein 2, telefoon 03200-78911, telefax 03200-78245

BIJLAGE 4

Projectgegevens

Bevoegd gezag: De Gemeenteraad van Lelystad

Initiatiefnemer: Het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Lelystad

Besluit: Herziening van het bestemmingsplan "Stadsrandgebied Noord en Oost"

Activiteit: De voorgenomen activiteit behelst de ontwikkeling van de Noordelijke Kuststrook, in de gemeente Lelystad en omvat de volgende deelactiviteiten:

- a. de uitbreiding van de Houtribhaven;
- b. ontwikkeling van de golfbaan en de ontwikkeling van het centrumgebied met woningen, recreatieve en winkelvoorzieningen horeca;
- c. uitbreiding van de jachthaven "Flevo Marina" en de bouw van een hotel en congresfaciliteiten;
- d. bouw van woningen (mogelijk met schone bedrijfsuitoefening) en ontwikkeling van een museale functie;
- e. bouw van woningen nabij de Houtribhaven;
- f. aanleg van een zandstrand.

Op een aantal activiteiten uit het plan is het Besluit milieu-effectrapportage (m.e.r.) van toepassing. Het gaat hier in het bijzonder om de uitbreiding van de Houtribhaven, met meer dan 500 ligplaatsen (categorie 10.3 van Bijlage C, M.e.r.-besluit) en om de uitbreiding van een 9-holes golfbaan tot een 27-holes golfbaan met een oppervlakte van meer dan 50 hectare (categorie 10). De m.e.r.-plicht is gekoppeld aan te nemen besluiten in het kader van de voorbereiding van een (aantal) bestemmingsplan(nen).

Stand van zaken: Per brief van 18 juni 1992 (bijlage 1) verzochten burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad de Commissie voor de milieu-effectrapportage om overeenkomstig de bepalingen van de Wet algemene bepalingen milieuhygiene (Wabm) te adviseren over de richtlijnen met betrekking tot de inhoud van het op te stellen milieu-effectrapport. De bekendmaking van de start van de m.e.r. vond plaats op 24 juni 1992 (bijlage 2). De Commissie heeft per brief van 9 juli 1992 het bevoegd gezag verzocht om 1 maand uitstel voor de advisering te verlenen (bijlage 3). Op 24 september 1992 bracht de Commissie haar advies voor richtlijnen uit.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. van Duijvenbouden
ir. W.H.A.M. Keyzers
drs. A.H.J.T. Siepman
ir. J. Termorshuizen
ir. K.H. Veldhuis (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. M.P.T.M. de Cleen

BIJLAGE 5

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	920722	Directie Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie provincie Flevoland	Lelystad	920724
2.	920729	Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming	Utrecht	920802
3.	920720	Comité Behoud Lelystadse Zwembaden	Lelystad	920802
4.	920714	Heemraadschap Fleverwaard	Lelystad	920802
5.	920723	Provincie Flevoland	Lelystad	920802
6.	920721	Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, directie Flevoland	Lelystad	920802
7.	920807	Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland (SOVON)	Beek-Ubergen	920917
8.	920916	R.O.B.	Amersfoort	920917